

TALE VED INNVIELSEN AV HAUGESUND MEKANISKE VERKSTEDS NYE
PRODUKSJONSHALL TIRSDAG 24. JANUAR 1984

Når Haugesund Mekaniske Verksted idag innvier sin nye produksjonshall, er det all grunn til å markere begivenheten med ekstra festivitats. Dette er en merkedag, - ikke bare for bedriften selv, men også for Haugesund og for hele distriktet. Ja, denne begivenhet markerer et pågangsmot som bør interessere hele landet.

Det er fast og god tradisjon at man markerer stabelavløpninger med sermoniell og fest. Og på flere måter er det en stabelavløpning vi har gleden av å være tilstede ved i dag, selv om den enorme konstruksjonen vi nå er inne i forhåpentligvis ikke vil flytte seg så lett.

En stabelavløpning markerer gjerne at man nærmer seg slutten på et stort arbeidsoppdrag. I dagens tilfelle kan man konstatere at oppgaven er fullført - og Haugesund Mekaniske Verksted har all grunn til å glede seg over dette kjempeløftet både økonomisk og praktisk, - som byggingen av en produksjonshall av denne størrelse jo er.

Men viktigere enn markeringen av at selve byggearbeidet er slutført, er at denne nye hallen, - som også er landets største - kan stå som et imponerende symbol på bedriftens vilje og evne til fremtidsrettet satsing i en bransje som generelt sett sliter med store problemer. Dagen er også i høy grad en markering av åpningen av en ny epoke i bedriftens historie.

Jeg behøver ikke gå i detaljer når det gjelder situasjonen i skipsbyggingsindustrien. Vi er alle smertefullt kjent med de aktuelle problemer, og med bakgrunnen for den omstillings- og saneringsprosess som verftsindustrien har gjennomgått siden midten av 1970-årene. Og til tross for den betydelige støtte som stilles til rådighet fra Statens side, er det dessverre grunn til å regne med at situasjonen når det gjelder nybyggingskontrakter fortsatt vil være vanskelig i årene som kommer. På verdensbasis vil kontraheringsvirksomheten fortsatt holde seg lav. Samtidig vil verftene i Stillehavsområdet ha klare fortrinn når det gjelder bygging av standard skipstyper på grunn av sitt lave lønnsnivå.

Når det gjelder bygging av avanserte spesialskip vil imidlertid norske verft være konkurransedyktige. Og dette tilsier at verftsindustrien vil søke å møte den økede konkurranse innenfor standard skipstyper med fortsatt omstilling til mer avanserte skip, og til leveranser til offshoreindustrien.

Og nettopp når det gjelder vilje og evne til omstilling, er det all grunn til å gi uforbeholden anerkjennelse til Haugesund Mekaniske Verksted. For å opprettholde driften og sysselsettingen på et høyt nivå har Haugesund Mekaniske Verksted vært i første rekke når det gjelder å finne frem til nye aktivitetsområder. Over lengre tid er det blitt foretatt en kontinuerlig omstilling av verftets drift for å tilpasse seg nye markedssituasjoner.

At denne omstillingsprosessen har vært vellykket kan vi bl.a. se av utviklingen når det gjelder sammensetningen av verftets produksjon. I 1975 gikk mer enn 80 prosent av de samlede medgåtte direkte produksjonstimer til nybygging av skip, mens skipsreparasjoner la beslag på ca. 15 prosent. I 1983 er imidlertid bildet et ganske annet. Nå spiller nybygging av skip en stadig mindre rolle, mens offshorevirksomheten og reparasjonsvirksomheten utgjør hovdtyngden i produksjonen.

Og i dag tar man i og med den nye produksjonshallen et nytt vesentlig skritt på omstillingens vei. Innendørs produksjon vil gi nye muligheter for å konkurrere om bygging av ulike moduler til olje- og gass - virksomheten. Mulighetene for ytterligere spesialisering er derfor klart forbedret.

Det er derfor all grunn til å fremheve Haugesund Mekaniske Verksted som et meget vellykket eksempel på den omstilling som er nødvendig hvis skipsbyggingsindustrien skal kunne være konkurransedyktig i fremtiden. Denne vellykkede omstilling hadde ikke vært mulig uten gode samarbeidsforhold, og helhjertet innsats fra alle deler av det store fellesskap som en slik bedrift er. De ansattes oppslutning om bestrebelsene for øket konkurransevne er markert på flere måter, blant annet på en spesielt interessant måte ved at de ansatte har tegnet seg for et betydelig beløp under den utvidelse av aksjekapitalen som nettopp er gjennomført.

Jeg kan ikke se det annerledes enn at Haugesund Mekaniske Verksted nå har lagt et godt grunnlag for å

kunne trekke fordeler av den vekstimpuls som ligger i det betydelige og voksende marked som oljevirkksomheten utgjør for leveranser av norskproduserte varer og tjenester.

Regjeringen har tidligere måttet tåle kritikk fordi man har måttet avvise krav om å innføre omfattende særbeskyttelse for norsk industri for leveranser til oljevirkksomheten. Men de fleste vil vel idag erkjenne at en fortrinnsrett til leveranser ville vært en døddlinje på lengre sikt, bla. fordi den ville bremset innsatsen for å styrke konkurranseevnen. Fortrinnsrett for norske bedrifter kunne dessuten ha ført til drepende mottiltak mot norsk eksport. Regjeringen har isteden valgt en strategi som styrker industriens reelle økonomiske og teknologiske konkurransedyktighet, bl.a. gjennom en aktiv vare- og tjenestepolitikk. Og utviklingen viser at denne linjen har gitt meget gode resultater. Fra 1981 til 1982 steg nettoverdien av de norske leveranser til Kontinental-sokkelen med over 70 prosent, - fra 6,7 til 11,7 milliarder kroner. Vi har ennå ikke de endelige tall for 1983, men vi har klare tegn på en fortsatt positiv utvikling både i 1983 og 1984. At kontraktene er inngått i konkurranse med utenlandske bedrifter, styrker dessuten industriens mulighet til å konkurrere på internasjonale markeder senere.

Så vidt vi kan bedømme er også markedsutsiktene fremover gode. Det er all grunn til å tro at en rekke betydelige nye feltutbyggingsprosjekter vil bli igangsatt i de nærmeste år. I tillegg kommer betydelige årlige

investeringer i leteboringer, og et marked for drift og vedlikehold som vil øke jevnt så lenge tallet på plattformer ute på sokkelen øker.

I tillegg til den aktive vare- og tjenestepolitikken har Regjeringen også iverksatt en rekke tiltak for å bedre industriens konkurranseevne og å lette omstillingen til offshore-produksjon. I denne sammenheng står en mer systematisk og effektiv innsats for forskning og utvikling sentralt. Det er naturlig for meg å minne om at Regjeringen i Statsbudsjettet for 1984 lanserte første skritt i et nasjonalt forsknings- og utviklingsprogram for øket industriell utnyttelse av olje- og gassutbygging. Denne økede innsats må også sees i sammenheng med de betydelige teknologiske utfordringer norsk industri vil stå overfor i forbindelse med leveranser til virksomhet på vesentlig større dyp enn man arbeider på idag. Målet for hele innsatsen på dette område må være å styrke norsk industris evne til å levere produkter og tjenester som vil bli efterspurt både på kortere og lengere sikt, og å utnytte de muligheter for internasjonalisering og eksport som følger av et målrettet offshore-engasjement.

Mulighetene fremover er altså gode, - for de bedrifter som viser vilje til omstilling og som samtidig har den tro på fremtiden som gjør det mulig å satse. Midtpunktet for dagens begivenhet viser til fulle at Haugesund Mekaniske Verksted både har tro på fremtiden og den nødvendige vilje til å satse. Dette lover godt for den videre utvikling.

Jeg vil gjerne gratulere ansatte og ledelse ved Haugesund Mekaniske Verksted, Haugesund kommune og ikke minst verftets kunder med dagen, og har med dette gleden av å erklære produksjonshallen for behørig åpnet.